

א.י.ל. - 10/11/55

התאגדות

שייך עקר סלאמה אל הוייל
ע"י עובל

אגודת המורים

חמריך 17.5.1956

לכבוד
שר החקלאות
מר ק. לוז
לשכת השר
ירושלים
א.י.ל.

ב/ו אגודת המורים 10/11/55

הגדרות: - חרפת יכול באדמות ואדי פוכרי.

מאחר ובקשה לראיון עם השר לא נענתה, לא נותרה לי דרך אחרת מאשר לגולל בפני כב' השר, את פרשת האדמות והחרפת היכול בנאדי פוכרי בכתב, בחקירה כי כב' השר יעיין בתזכיר זה ויצווה לפתוח בחקירה, כדי שהאמת תצא לאור היום, והעוול יתוקן.

1. הנני עומד בדאש שכס המונה כ- 80 משפחות, המתייחס לשבט אל הווייל, אנו יושבים באדמות פוכרי. חלק מרכושנו הקרקעי, נמצא באזור פוכרי, וחלק באזורים אחרים בסביבת קבוץ שובל. לי באופן אישי, יש אדמות ע"י קבוץ שובל, יותר מאשר כל שבט אל - פוכרי. אדמות אלה אינן ברשותי היום.
2. ביום 21.12.55 הופיע אצלי רב מרן ששון והודיעני ששם המושל הצבאי שכל השטח דרומית מואדי פוכרי, הוא שטח צבאי, מיועד לאמונים והכניסה בו אסורה, בפקודת הרמט"כל. לא הייתה לי ברירה אחרת, אלא להתום על קבלת ההודעה. הודעתי על כך לכל בני השבט.
3. ההוצעה הנ"ל סגרה בפנינו שטח של כ- 4000 דונם שנחרש ונזרע בשנת 1955, היונו, את ההודעה קבלתי, כשהחריש והזריעה בשטח האמור, נגמרו.
4. השטח הנ"ל אינו בעל אופי אחד. חלק ממנו הוא רכוש השבט, חלק ממנו אדמה נטושה. רובו של השטח נמצא בעבודתנו משנת 1953.
5. משך כל זמן החריש והזריעה, לא הופיע אף איש מהממשל הצבאי, ממשרד החקלאות ולא מהחברות היהודיות בטענה, למה שאנו חורשים בשטח לא שלנו.
6. הממשל הצבאי טוען שכל השטח נמצא מחוץ לתחום הסייג ואף אפסע לא היה בעבודתנו, ומשרד החקלאות הלק בעקבותיו והחריש את היכול, מבר אותו למר מיכאל הנגבי ושות'. כלפי הממשל הצבאי אני מפנה את השאלה: - אם השטח האמור נמצא כל הזמן מחוץ לסייג, איך יכולנו להסלים את החריש והזריעה, בזמן שנציגיו עוברים ע"י כמעט יום-יום? שנית, למה התחיימו אותי על ההודעה ביום 21.12.55? - ברור שכאן משהו לא בסדר.
7. כלפי משרד החקלאות אני מפנה את השאלות הבאות: -

(א) הייתכן הדבר, שבמדינת ישראל, המוסתחת על חוק ומשפט, על צדק ויושר, שפקידים, נציגין אדוני השר, יקחו את המשפט והחוק בדיהם, יחרימו יבול וימכרו אותו לאחרים. הלווא יכלו להגיש נגדנו תביעה על הסגת גבול ולקשאיך במלל את העניין להברעת בית המשפט.

(ב) על אף האמור לעיל, הצעתי והתחייבתי כלפי משרד החקלאות שאני אגשש את כל הקרקע ואציית לכל החלטה שתהייה כתוצאה מחקירה יסודית, מיד עם הורדת היכול. למה לא קבלו את הצעתי?

ג) וכן הצעתי למשרד החקלאות, שאני מוכן להתום על חוזה הכירה לגבי כל השטח, היינו להודות בבעלות משרד החקלאות (על אף שיש לי חביעות בעלות לגבי חלק גדול מהשטח) ובלבד שיתנו לנו להוריד את היבול, למה לא קבלו את הצעתי?

8. לגבי חלק גדול מהשטח האמור, שהוא רכוש גרוש וחלקות מפוזרות בין ההרים יש בידי קבלה על דמי חכירה ממשרד החקלאות ומפה שנלקחה ממני ע"י המשטרה. המפה אשר היתה בידי חופפה את כל השטח שעברנו, וניתנה לי ע"י מר סברדלוב ממשרד החקלאות. מר סברדלוב הוא האיש שאתו נהלתי את המו"מ על קבלת השטחים (הגמושים והחלקות בין ההרים), מר סברדלוב לא טרח לאתר את השטחים שהוא מסר לי והסתפק בזה שמסר לי חרשים כללי ושלמתי דמי חכירה, כעת הוא מכחיש הכל, אך אני אוכיח שהוא לא מסר.

9. מר סברדלוב טעה והטעה אותי, כי גם הוא לא ידע מאומה על בבול הסייג, כשם שאני לא ידעתי. מר סברדלוב יצא למייר את השטח רק לפני כחודש ימים. מר סברדלוב החכיר גם לפלג שני (אבו מדיע'ם) 1000 דונם ונתברר שהשטח מחוץ לתחום הסייג, כמה מאנטי הפלג (אבו מדיע'ם) נאסרו ונקפצו הודות לכך. בסוף 'הסתדר' מר סברדלוב עם המושל הצבאי והרשו להם לחרוש ולקצור. דבר זה שרין להוכיח עד כמה שמר סברדלוב לא היה בקי בכל העניין. הוא הכשיל אותי ובמקום להשתדל לעזור לי לצאת מכל הסבך ולהציל את היבול, הרי הוא סכל אך את החשכם הצנוע שאליו הגעתי עם מר אלוני, מנהל מחלקת הקרקעות, ביום 29.4.56.

10. אדוני השר! איני דורש שתאמין לי ותתכחש לדברי פקידך, אך מפוט נא לפי העובדות. מאז אסרו עלי לקצור את השטח, אני לא נגעתי בו, מרב פחד לא נגעתי אף בשטחים שלגבם אין אסור. יאמין לי כב' השר, שכאשר בני השבט ראו איך הקוסביינים פולטים על השדות וקוצרים את עמלם, בולם בכרו וחלשו את שידותיהם מרב עגמת נפש. בכל זאת התאפקנו ולא הפרנו את המקורא, הבלתי נכונה, והבלתי צודקת. יותר קל היה לנו, לא לחרוש ולא לזרוע. מאשר לא לקצור. אך אנו מבטיחך הגיגית שלא ידענו ואף אחד לא מסר לנו על שום סייג (פרט ליום 21.12.56).

11. מאז אסרו עלינו לעלות על השטח (עוד הרבה לפני הקציר) השתדלתי בכל הדרכים להניע את השלטונות, שיחירו לי את הקציר. המושל הצבאי מסר אחד אמר לבא כחי הד"ר גליקסמן, שאסתר עם משרד החקלאות, מצדו לא יעשו לי קשיים. משרד החקלאות, מצד שני, ענה: אם המושל הצבאי יתן רשיונות יצאה לשטח, אין אנו מתנגדים. האחד הפנה אותי לשני, והשני החזיר אותי לראשון, עד שמסרו את היבול למר הנגבי.

12. ביום 29.4.56 נקבלתי אצל מר אלוני וביחד עם בא כחי מר הלמן מבאר שבע הסברנו למר אלוני את כל הפרטים בהתאם לתזכיר זה. הראינו לו את הקבלה ע"ס 130 ל"י. מר אלוני מצא בחיך, העתק החרשים וממנו הסתבר ששטח אשר נתן לי מר סברדלוב ושלמתי עבורו דמי חכירה לא סומן בכלל. לאחד חלופי דברים כנים וממצים, ראיתי בפעם הראשונה שמר אלוני משתדל לעזור לנו. ואכן הגענו להסכם אמר אומר: - (בסך)

13. א) ביום 3.5.56 יצאו נציגי משרד החקלאות, הממשל הצבאי יחד עמי ועם בא כחי לשטחים בפוכרי, לאתר אותם ולכרוך את מצב הדברים.

ב) באשר לגבי השטח ששלמתי עבורו דמי חכירה יותר לנו הקציר, אם זה בסייג או מחוץ לו.

ג) לגבי החלקות בין ההרים, אשר ללא ספק אף פעם לא עובדו ע"י חכרות יהודיות, יותר לנו הקציר.

ד) ובאשר לגבי השטח אשר נמצא בעבודתנו משנה 1953 ונקצר ע"י מר הנגבי, נחזיר את הוצאות הקציר ונקבל את היבול.

ה) על כל אחד מבני השבט להגיש בקשה גפרדת למושל הצבאי, ומשרד החקלאות יפעל לאשור הבקשות ע"י המושל.

14. ביום הקבוע, הופיע מר סברדלוב ומר יאיר, אך המוסל הצבאי לא הרשה לצאת לשטח. גורמתי להגיש קודם את המקשות, ואח"כ ידונו בעניין. הגשתי את הבקשות למושל הצבאי. לאחר כמה ימים נמסר לבא כחי מר הלמן, שאת התשובה על הבקשות אקבל במסרד החקלאות. בא כחי פנה שנית למר אלוני ואז נודע לנו סופית שכל הגורמים הנוגעים בדבר החליטו לדחות את הבקשות ולאסור את הקציר על כל השטחים. זה קרה לאחר ההסכם עם מר אלוני.

15. מר אלוני הוסיף והסביר, שאמנם נציגי מסרד החקלאות יחד עם נציגי הממשל הצבאי יצאו לשטח (בלעדי זכאי בא כחי) יקבעו סופית שאני עם אנשי ידענו את גבול הסייג, הרפנו וזרענו בנגוד לחוק, ששום שטח מהשטחים האמורים לא הוחמרו לנו ואך פעם לא היו בעבודנו. הגורמים הנוגעים בעניין, שנו לעצמם חקירה כדי לחזור ולאסר מחדש כי כל מה שעשו הוא נכון ואין ממה לשנות.

16. חכן השיחה עם מר אלוני שמור עמי היטב. כל פרט ופרט תורגם לי לערבית. מר סברדלוב היודע ערבית על בוריה היה נוכח. איני יכול להבין את נסיגתו של מר אלוני מההסכם, אלא שהיבול נמכר למר הנגבי אשר אינו רוצה לשחרר את מסרד החקלאות מהעמק, ומסרד החקלאות היותו כבול בידי נאלץ לסגת מההסכמה ולדחות את בקשותי, ולהעלות אוחי ואת השבט שלי 'קרבן' לעסקא בלחי מוצלחת ואחרתית.

17. אדוני הסר | איני יודע איך אתה תסקיך על הבעיה המתוארת כלעיל, אך אני רואה במעשים אלה קטוח חמור בזכויותנו האלמנטריות, חריגה מהחום הסמכויות הניתנות בדרך כלל למקדימים (החרמת יבול ומכירתו ללא עו בית משפט) הפקרת אנשים לרעב, סקיומם הלוי על יבול שכמוהו אינו בא אלא פעם לשנים רבות, הוסר החשבות בכצרות שהיו בשנים האחרונות ורוששו אותנו, קנוניה שנשטחה מאחורי גבינו ועל השכוננו, ע"י מכירת היבול במפוזן בלחי רגיל מבלי לחכות עד תום המז'ם שהיה עדיין במהלכו.

18. בטרם אשלים את תזכירי, אני חייב להזכיר פרט נוסף לסלמות התמונה. החלק הקטן מכל השטח הנ"ל שנחרש ונזרע ע"י שכטי, היה שייך לחברה יהודית. הודיתי על כך בפני מר אלוני ומר סברדלוב, ואמרתי שאיני בא להגן על חלק זה אלא להסביר את הרקע לשעות ומסגה שקרה לאנשים אלה. החברה היהודית אשר מהזיקה בשטחים נרחבים באזור פוזרי החכירה - בחכירה משנה - וכפי שאומרים בערבית 'על שליש' שטחים לערכים שהשבט שלי ומשבטים החתים. הוץ כרי כן נהפתו מסרד אנשים וחרשו שטחים עם יתר הערבים, כלי נטילת רשות החברה.

19. אני רוצה שכב' הסר ידע, ואני אומר זאת על אחריותי המלאה, כי יהודים מסוימים אשר הוכרים שטחים ממסרד החקלאות מוטרים את האדמה לבדואים בחכירה משנה ולוקחים שליש מהיבול. יש להשליש הזה מגיע ל- 60% מכל היבול. להם מותר ניצול מחפיר של אנשים רעבים לקרקע לי ולאנשי בלבד אסור להנות מפרי עמלנו. זאת, נציגך, אדוני הסר, משום מה לא רואים בכלל.

20. אדוני הסר | המעשה הזה שקרה לנו אינו נותן לי ולאנשי מנוחה ורק אם הסר יצוה לפתוח בחקירה ויתן לי ולאנשי את האפשרות להוכיח את דקתנו יהיה ליבנו שקט. אני מסיים ואומר - איני הוסד במסרד החקלאות שזקוק למעט הגרעינים של השבט סקר אל הוזייל. לו נציגך רצו להגן על עניין הקרקע בלבד, הרי נתתי מסיק במחונות והצעות מחתיקות לכת, למה איפוא היה צורך לגזול מאתנו גם את שח הלחם?

לתשובה אחכה.

ברשותך האדיבה אעביר העתקים מתזכיר זה לנשיא המדינה, לראש הממשלה ולכל הגורמים שאתם באתי במגע בקשר לפרשה זו.

ברגסי כבוד,

סייך צקר אל הוזייל